خبرها

عبدالمالک ریگی به خارج گریخت

ایسنا: وزیر کشور با اشاره به اهمیت شوراها و رفع نواقص قانونی در ارتباط با قانون شوراها و شهرداری‌ها در مورد پیگیری حادثه محور زابل – زاهدان اظهار داشت: وزارت کشور هم‌چنان پیگیر مسئله است. پورمحمدی با بیان اینکه وزارت کشور و دولت بر ایجاد امنیت در مناطق مرزی مصر هستند، گفت: در ارتباط با این مسئله ما به نتایج خوبی رسیده‌ایم و پیگیری‌های وزارت کشور هم چنان ادامه دارد. پورمحمدی در مورد سرنوشت عبدالمالک ریگی یکی از سرکردگان تروریست‌ها در زابل نیز گفت: وی به خارج از کشور فرار کرده و ما باید با کمک پلیس بین‌الملل رد وی را دنبال کنیم. وقتی که جرمی در داخل کشور رخ می‌دهد در ارتباط با پیگیری مجرم مشکلی نداریم، ولی وقتی مجرم به خارج از کشور فرار می‌کند باید هماهنگی‌های لازم با پلیس بین‌الملل انجام شود. وزیر کشور همچنین به اهمیت شرکت مردم در انتخابات خبرگان و شوراها اشاره کرد و اظهار داشت: وزارت کشور در رابطه با برگزاری انتخابات به نحو احسن تلاش می‌کند. از دیگر سو وزیر کشور در دیدار با حسنو تورجان ترک اوغلو سفیرکشور ترکیه با تاکید بر لزوم گسترش همکاری‌های بین ایران و ترکیه برای تامین اهداف و آرمان‌های مشترک دو ملت گفت: منافع دو کشور ایران و ترکیه در منطقه حساس خاورمیانه به هم گره خورده است. پورمحمدی با اشاره به جایگاه ژئوپولتیک و ظرفیت‌های بالای اقتصادی و صنعتی دو کشور در منطقه گفت: به‌هم پیوستگی و وابستگی متقابل صنعتی و اقتصادی دو کشور به یکدیگر بدون تردید می‌تواند تاثیرات گسترده‌ای بر نظام بین‌الملل به جای بگذارد.

تعلیق تحصیل یک دانشجو

ایسنا: یکی از دانشجویان دانشگاه پیام نور نیشابور به جرم کشیدن کاریکاتور رئیس جمهور به یک ترم تعلیق از تحصیل محکوم شد. یک دانشجوی دانشگاه پیام نور نیشابور که مدیریت یک نشریه دانشجویی را بر عهده دارد، در زمان سفر رئیس‌جمهور به استان خراسان رضوی تراکت تبلیغاتی نشریه خود را که قرار بود در همان ایام منتشر شود بر تابلوهای دانشگاه نصب کرده بود که شامل تیترهای نشریه و عکس صفحه اول نشریه (کاریکاتوری از رئیس‌جمهور) بوده است. پس از نصب ۱۰ نسخه از این تراکت در سطح دانشگاه حکم یک ترم تعلیق به وی ابلاغ و از انتشار نشریه وی نیز جلوگیری شد.

وزارت نفت دست کارگزاران جدید است

آفتاب: شکرالله عطارزاده عضو فراکسیون اصولگرایان مجلس هفتم گفت: «یکی از شعارهای اصلی دولت نهم این بوده است که نفت بر سر سفره مردم بیاید و با توجه به اینکه آقای احمدی‌نژاد همیشه به حرف‌های خودشان پایبند بودند بعید است این شعار اصلی خود را نادیده بگیرند.» عطارزاده نماینده بوشهر در خصوص اینکه «احمدی‌نژاد شعار نفت را بر سر سفره مردم می‌آورم، را جزء شعارهای انتخاباتی خود نمی‌داند» تصریح کرد: «مهمترین شعار آقای احمدی‌نژاد همین نفت را بر سر سفره‌ها می‌آورم بود و با توجه به اینکه ایشان همیشه بر حرف‌هایشان پایبند هستند، بعید است این شعار خود را پس گرفته باشند.» نایب رئیس کمیسیون انرژی با تاکید بر اینکه «وزارت نفت یکی از مهمترین وزارتخانه‌هاست» گفت: وزارت نفت اکنون در اختیار احمدی‌نژاد و دولتش نیست. فضایی در وزارت نفت به وجود آمده که یک گروه از کارگزاران جدید در این وزارتخانه متولد شدند و مسئولیت‌های مهم را برعهده گرفتند.»

احمد قابل به دادگاه احضار شد

ایلنا: برحسب احضاریه‌ای که برای «احمد قابل» ارسال شده است وی صبح امروز در شعبه چهارم دادگاه ویژه روحانیت مشهد حاضر می‌شود. «احمد قابل» پیش از این در تاریخ پنجم اردیبهشت ماه به صورت تلفنی احضار شده بود اما روز گذشته برگه احضاریه‌ای با امضای مدیر دفتر شعبه چهارم دادگاه ویژه روحانیت مشهد برای وی ارسال شده بود. علت احضار احمد قابل در برگه احضاریه ذکر نشده است اما در تماس تلفنی‌ای که با وی برقرار شده بود به وی اعلام شد که این پرونده مربوط به بازداشت سال ۸۱ وی است. احمد قابل پیش از این در سال ۸۱ بازداشت و با قرار وثیقه آزاد شد.

ادامه تیتر یک

■ زحمات تیم قبلی را قدر می‌نهم

دبیر شورا درباره سخنان دانشجویی که اظهار داشت «اگر تیم قبلی همچنان مسئولیت پرونده هسته‌ای ایران را می‌داشت ما تا ۵۰۰ سال دیگر هم نمی‌توانستیم یک دستگاه سانتریفوژ داشته باشیم» گفت: من زحمات تیم قبل را قدر می‌نهم آنها زحمت بسیاری کشیده‌اند. ممکن است اختلاف نظرهایی در مسیر مذاکراتی داشته باشیم اما نمی‌توان زحمات آنها را نادیده گرفت. لاریجانی در پاسخ به سئوال دانشجوی دیگری مبنی بر اینکه «در مسئله هسته‌ای با شانتاژ رسانه‌ای در داخل از سوی مسئولان کشور مواجه هستیم» و اینکه «در مسئله هسته‌ای نیازی به شوالیه هسته‌ای نداریم، بلکه این مردم هستند که باید همه با هم این مسئله را دنبال کنند» گفت: ما در زمینه هسته‌ای یک برنامه مدون داریم. این برنامه در مورد نیروگاه‌ها، تحقیق، توسعه و تولید صنعتی مشخص و مدون است. پایان‌بخش جلسه لاریجانی آغاز سخنان ابتدایی او بود. او بار دیگر یادآور شد ایران هیچ نگرانی نسبت به تامین ماده معدنی اورانیوم برای سوخت هسته‌ای ندارد. بدین‌ترتیب دومین خبر خوش هسته‌ای به فاصله اندکی از اخباری که محمود احمدی‌نژاد اعلام کرده بود توسط دبیر شورای عالی امنیت ملی اعلام شد. احمدی‌نژاد گفته بود که منتظر خبرهای خوش دیگر باشید.

سخنگوی وزارت امور خارجه:

خیری در مذاکره با آمریکا نیست

گروه سیاسی، نیلوفر منصوریان: سیزدهمین گزارش مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مورد پرونده هسته‌ای ایران طی چند سال گذشته، این‌بار در شرایطی متفاوت با گذشته به اعضای شورای حکام و شورای امنیت ارائه شده است و شاید به همین دلیل سخنگوی وزارت خارجه دیروز پاسخ ایران به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را نقطه عطفی در همکاری تهران با آژانس توصیف کرد. اشاره حمیدرضا آصفی برنامه علی لاریجانی دبیر شورای‌عالی امنیت ملی خطاب به آژانس است که یک روز پس از ارائه گزارش محمد البرادعی پس از پایان مهلت ۳۰روزه شورای امنیت سازمان ملل متحد به ایران برای تعلیق تمامی فعالیت‌های هسته‌ای‌اش به وین ارسال شد. لاریجانی در نامه‌اش به محمد البرادعی، بر آمادگی ایران برای حل‌وفصل مسائل باقی‌مانده در چارچوب آخرین گزارش جامع مدیرکل آژانس در ماه مارس سال جاری میلادی تحت قوانین بین‌المللی و در صورتی که موضوع هسته‌ای تهران در آژانس و تحت پادمان هسته‌ای باقی بماند تاکید کرده است. به گفته حمیدرضا آصفی که روز گذشته به‌عنوان سومین مقام مسئول ایرانی پس از ارائه گزارش محمد البرادعی در مورد فعالیت‌های هسته‌ای ایران سخن می‌گفت، نامه‌ای که ایران به آژانس ارسال کرده است، ظرفیت آژانس را برای کار با تهران بیشتر می‌کند. او همچنین در جلسه هفتگی خود با خبرنگاران اظهار داشت که چنانچه شورای حکام و آژانس متحد شوند که پرونده ایران در آژانس بررسی شود، آماده‌ایم که نهایت همکاری را با آژانس داشته باشیم. آصفی سپس تاکید کرد که از روزی که تصمیم گرفته شود پرونده ایران در آژانس بررسی شود از آن زمان ظرف سه‌هفته برنامه و تقویم همکاری با آژانس را ارائه خواهیم کرد. البته پیش از سخنگوی وزارت امور خارجه محمد سعیدی معاون بین‌الملل سازمان انرژی اتمی اعلام کرده بود که ایران در یک جدول زمان‌بندی شده سه‌هفته‌ای حاضر است برای رفع باقی‌مانده ابهام‌ها پروتکل الحاقی را مشروط و داوطلبانه اجرا کند. تاکید روز گذشته آصفی نیز برای اجرای این شروط از سوی ایران، بازگشت پرونده هسته‌ای ایران صرفاً به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بود.

■ صحبت از خروج از ان‌پی‌تی نیست

اما در حالی که بحث تحریم‌های احتمالی ایران و احتمال صدور قطعنامه‌ای تند در مورد ایران از سوی شورای امنیت در محافل دیپلماتیک ایرانی و غربی مطرح می‌شود، این بحث که اقدامات بعدی تهران در قبال تصمیم‌های آتی شورای امنیت چه خواهد بود نیز مطرح است. احتمال خروج تهران از ان‌پی‌تی یکی از گزینه‌هایی است که برخی مطرح می‌کنند. با این حال سخنگوی وزارت خارجه دیروز در پاسخ به پرسشی در این خصوص گفت که اکنون صحبت از آنکه ایران از ان‌پی‌تی خارج می‌شود یا نه نیست. به گفته آصفی اقدامات ایران متناسب با عملکرد طرف مقابل است و تهران در مقابل اقدامات رادیکال، اقدامات متناسب انجام خواهد داد و اگر طرف مقابل معقول عمل کند، عمل ایران نیز متناسب با آن خواهد بود.

■ تصمیم در مقابل تصمیم

او سپس در ادامه سخنانش در این خصوص که به نظر می‌رسید هشداری به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی باشد چنین تصریح کرد که در صورتی که آژانس پرونده ایران را به شورای امنیت بفرستد و این شورا نیز تصمیم‌هایی در قبال ایران اتخاذ کند، ایران نیز متناسب با آن تصمیمات همکاری خود با آژانس را تعریف و تنظیم می‌کند. آصفی در ادامه در رابطه با تحریم‌های احتمالی شورای امنیت علیه ایران اظهار داشت: عملیاتی بودن این تحریم‌ها خیلی غیرعاقلانه است چرا که آنها در این خصوص از ما شکننده‌تر و ضربه‌پذیرتر هستند. وی افزود: حال ممکن است کسی بگوید که شاید آنها این اقدام را انجام دهند در این صورت ما نیز تدابیر لازم را برای هرگونه اقدامی اندیشیده‌ایم.

■ شرط ادامه همکاری با آژانس

بخش دیگری از جلسه هفتگی سخنگوی وزارت امور خارجه با خبرنگاران به تشریح چگونگی گزارش البرادعی در مورد فعالیت‌های هسته‌ای ایران اختصاص داشت. به اعتقاد آصفی این گزارش نشان می‌دهد که هیچ محمل قانونی برای ارسال پرونده ایران به شورای امنیت وجود ندارد. او با بیان اینکه گزارش مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تصریح کرده که ایران انحراف ندارد، افزود: بندی در آژانس وجود دارد که آژانس وقت بیشتری برای بررسی می‌خواهد و این نشان‌دهنده نگرانی آژانس از عملکرد شورای امنیت و برخی از کشورها است که می‌خواهند آژانس را دور بزنند. سخنگوی وزارت امور خارجه با بیان اینکه قرار است در رابطه با فعالیت‌های صلح‌آمیز ایران جلساتی در آینده برگزار شود به همکاری خوب تهران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اشاره کرد و گفت: پیش از این هم اعلام کردیم که اگر کار آژانس حرفه‌ای پیش رود جای هیچ نگرانی وجود ندارد. در هر حال به رغم پیشگویی‌های آمریکا، گزارش به روشنی نشان داد که دبیرخانه از اقدامات غیرحرفه‌ای شورای حکام، شورای امنیت و چند کشور قدرتمند نگران است. آصفی البته در ادامه چنین اظهار داشت که گزارش البرادعی می‌توانست بهتر از این باشد ولی همین گزارش هم خواسته آمریکایی‌ها را تامین نکرد. او دوباره این موضوع را تکرار کرد که تهران برای همکاری با آژانس در چارچوب مسئولیت و قوانین‌اش آمادگی دارد و طبیعی است که اقدامات داوطلبانه ایران باید مسیر طبیعی‌اش را طی کند و توقف همکاری با آژانس نیز در این خصوص به خاطر رویکرد غلط آژانس بود و هر گاه رویکرد غلط آژانس برطرف شود، مجدداً همکاری خواهیم کرد.

■ تعلیق غنی‌سازی، خارج از دستور کار

«بحث تعلیق غنی‌سازی از دستور کار ایران خارج است.» حمیدرضا آصفی در بخش دیگری از سخنانش با خبرنگاران با بیان این مطلب افزود: ایران از مسیری که طی کرده برنمی‌گردد و بنابراین بحث تعلیق تحقیقات خواسته‌ای است که مورد توجه قرار نخواهد گرفت و اروپا باید به آینده فکر کند، ضمن آنکه به اعتقاد ما رسیدن کار به مرحله کنونی به دلیل تعلل اروپا و نقض یک جانبه توافقنامه پاریس است.

■ تنها راه برون‌رفت

در ادامه نشست هفتگی سخنگوی وزارت خارجه او بر این امر تاکید کرد که ایران تحت شرایط تهدید و فشار نه مذاکره می‌کند و نه تسلیم می‌شود و این مسئله باید روشن شود تا طرف‌های مقابل دچار توهم نشوند. حمیدرضا آصفی با بیان اینکه این موضوع باید با آرامش و تدبیر حل شود خطاب به کشورهای اروپایی طرف مذاکرات هسته‌ای با ایران چنین گفت: کشورهای اروپایی باید به صورت دقیق عمل کنند و پرونده ایران را در آژانس بررسی نمایند، چرا که به اعتقاد ما تنها راه برون‌رفت از این شرایط بررسی پرونده در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است. او ادامه داد: به اعتقاد ما بررسی پرونده ایران در شورای امنیت فلسفه وجودی آژانس را زیر سئوال می‌برد، ضمن آنکه ما معتقدیم شورای امنیت ظرفیت بررسی این پرونده در ابعاد کارشناسی‌اش را ندارد. آصفی در بخش دیگری از اظهاراتش همچنین گفت: تنها ما نیستیم که خواهان بررسی پرونده ایران هستیم. پوتین، ایوانف، چینی‌ها و حتی خود البرادعی در گزارشش تصریح کرد که وقت بیشتری برای بررسی پرونده نیاز دارد و لذا این تنها نظر ما نیست و طرف‌های بسیاری معتقد هستند که این پرونده باید در آژانس بررسی شود این در حالی است که تنها چند کشور با این مسئله مخالفت دارند.

■ توصیه به شرکت‌کنندگان نشست پاریس

از آنجا که قرار است فردا مدیران سیاسی وزارت خارجه کشور برای اتخاذ تصمیمی مشترک در قبال ایران در پاریس جمع شوند و ۱۹ اردیبهشت نیز نشستی دیگر در نیویورک با حضور پنج عضو دائم شورای امنیت و آلمان در نیویورک درخصوص پرونده هسته‌ای ایران پس از ارائه گزارش محمد البرادعی به اعضای این شورا برگزار خواهد شد، سخنگوی وزارت امور خارجه در آستانه نشست اول توصیه‌ای خطاب به کشورهای شرکت‌کننده در پاریس با این مضمون داشت: توصیه ما به این اجلاس که برخی از کشورها و اعضای شورای امنیت در آن حضور دارند این است که حتماً از زبان تهدید و فشار درخصوص ایران اجتناب کنند. وی با بیان اینکه زبان تهدید و فشار در دوره‌های پیشین ناکارآمدی‌اش درخصوص ایران را نشان داده ادامه داد: این کشورها باید توجه داشته باشند که جمهوری اسلامی ایران از مسیری که طی کرده باز نمی‌گردد و در امر تحقیقات قطعاً بازنگری نخواهد شد و آنها باید با واقعیات منطبق با هنجارهای بین‌المللی با ایران رفتار کنند.

■ طرح هسته‌ای یک کشور اروپایی

آصفی همچنین در این زمینه که گفته می‌شود دو کشور سوئد و فرانسه خواسته همچون روسیه طرحی هسته‌ای را به ایران ارائه کرده‌اند پاسخ داد: یک کشور اروپایی کوچک که فرانسه نبوده طرح‌هایی را به ما ارائه کرده است. سخنگوی وزارت امور خارجه درباره طرح روسیه دوباره تاکید کرد که این طرح هنوز بر روی میز قرار دارد. او همچنین درباره غنی‌سازی صنعتی اظهار داشت: غنی‌سازی تحقیقاتی در ایران آغاز شده و دیگر غیرقابل بازگشت است و ما علاقه‌مندیم که درخصوص غنی‌سازی و تولید صنعتی از دل مذاکره به نتیجه برسیم و این به معنای صرف‌نظر از حقمان نیست.

■ راه‌اندازی دو زنجیره ۱۶۴ عددی

سپس صحت راه‌اندازی دو زنجیره ۱۶۴ عددی دیگر از دستگاه‌های سانتریفوژ از آصفی سئوال شد که او پاسخ داد: کارشناسان کار خود را انجام می‌دهند و هر زمان که آماده شود اعلام خواهد شد.

■ آماده مذاکره با اروپا هستیم

آصفی همچنین در این زمینه که آیا ایران حاضر به مذاکره با اروپا است اظهار داشت: اگر اروپا زبان تهدید را کنار بگذارد، آماده مذاکره هستیم هر چند الان هم با اروپایی‌ها مذاکره می‌کنیم.

■ با آمریکا مذاکره نمی‌کنیم

مذاکره با مقامات آمریکایی در عراق نیز دیروز محور بحث اصلی دیگری در کنار موضوع پرونده هسته‌ای ایران با حمیدرضا آصفی سخنگوی وزارت خارجه بود. او در این زمینه پاسخ داد: در حال حاضر زمان مذاکره با آمریکا مناسب نیست و در دستور کار ایران قرار ندارد. آصفی افزود: در مذاکره با آمریکا خیری نیست چون آمریکایی‌ها همیشه از موضع تکبر و با تبلیغات مسموم تلاش می‌کنند که اهداف خود را دنبال کنند در چنین شرایطی مذاکره به نفع نیست. او در این زمینه که چرا این تصمیم گرفته شد پاسخ داد: رفتار غلط آمریکا صحبت‌ها و اشتباهات مکرر آنها بدبینی‌های ما را دامن زد. سخنگوی وزارت خارجه درخصوص بحث عراق نیز گفت: آینده عراق را باید عراقی‌ها تعیین کنند و اگر دخالت‌های آمریکا در این کشور نبود تشکیل دولت در عراق زودتر به نتیجه می‌رسید. دلیل حضور دو دیپلمات آمریکایی در کنفرانس هسته‌ای که اخیراً در ایران برگزار شد نیز دیروز از آصفی سئوال شد. او در پاسخ این پرسش با بیان اینکه این افراد به عنوان محقق وارد ایران شده بودند مذاکره در ارتباط با مسائل تهران– واشینگتن را در حاشیه کنفرانس مذکور رد کرد و اظهار داشت: هیچ کس در ارتباط با روابط بین ایران و آمریکا مذاکره نکرده و کلاً مذاکره با آمریکا از سوی ایران در دستور کار قرار ندارد و این افراد نیز به عنوان محقق وارد کشور شده و در کنفرانس مذکور نیز سخنرانی داشتند. آصفی درخصوص تشکیل گروه‌هایی برای ایجاد رابطه بین ایران و آمریکا در واشینگتن افزود: این گروه‌ها به هیچ‌وجه با همکاری وزارت خارجه تشکیل نشده‌اند و ما این اقدام را اقدامی ناموفق و توام با شکست می‌دانیم که آمریکا بارها آزمایش کرده و از آن نتیجه‌ای نگرفته، شما هم نگران این مسائل نباشید.

■ فاصله حمله نظامی با دنیای کنونی

آصفی همچنین به این پرسش که اگر به ایران حمله شود آیا ایران از موشک شهاب۳ برای حمله به منافع آمریکا استفاده می‌کند چنین پاسخ داد: نمی‌دانم شما چرا روی خط حمله می‌روید. این بحث، یک بحث روانی و فاقد مبنای عقلانی است. ما اصلاً بحث حمله نظامی را جدی نمی‌دانیم و کسانی که این گزینه را مطرح می‌کنند، از دنیای کنونی فاصله دارند.

■ امیر قطر در تهران

سخنگوی وزارت خارجه در ابتدای جلسه دیروز خود با خبرنگاران خبری را نیز اعلام کرد. خبری با این مضمون که امروز امیر قطر وارد تهران می‌شود و این سفر بدون تردید گام مهمی در تعمیق روابط تهران – دوحه خواهد بود.

ادامه سرمقاله

۲– هنگامی که شکاف قدرت مسئولیت پر شد، موضوع بنیانی‌تری خود را جلوه‌گر نموده است، که مصادیق مهم آن بحث مبارزه با بدحجابی و نیز حضور بانوان در ورزشگاه‌ها و امثالهم است. قبلاً باید موضوع مناقشه را در قضیه حجاب روشن کرد. واقعیت آن است که پس از روی کار آمدن دولت جدید طبعاً انتظار می‌رفت که برخورد و سخت‌گیری با نحوه پوشش خانم‌ها و اخیراً نیز جوانان (اعم از پسر و دختر) بیشتر شود، اما نه تنها شاهد چنین مسئله‌ای نبودیم که عکس آن قابل مشاهده بود. بعد از ایام عید یکی از دوستان که تعطیلات را در شمال گذرانده بود دیدم، با تعجب فراوان نقل می‌کرد از اوضاع اختلاط دریا در دولت اصول‌گرا که در ۸ سال و ۱۶ سال قبل آن سابقه‌ای از این اوضاع ندیده است! در کوچه و خیابان هم که مسائل نسبت به قبل اظهر من الشمس است، و طبعاً عده‌ای نیز با مشاهده این وضع سر به اعتراض برداشتند که دولت اصول‌گرا و این حرف‌ها؟! اما کیست که نداند بانوان دست‌اندرکاران دولت فعلی و هم قبلی باحجاب و چادری هستند و حتی یکی هم که در دولت قبلی با حجاب کامل ولی مانتویی بود، در بدو ورود چادری شد به نحوی که پس از خروج از دولت هم چادر را کنار نگذاشت، بنابراین در اعتقاد شخصی هر دو گروه دولتیان به حجاب تردیدی نیست، اما چرا هم در گذشته و هم در حال حاضر ماده قانونی مربوط به این موضوع اجرا نمی‌شود.

از مبحث قانون شروع کنیم. در تبصره ماده ۶۳۸ فصل هجدهم قانون مجازات اسلامی ذیل عنوان جرایم ضدعفت و اخلاق عمومی آمده است که: «زنانی که بدون حجاب شرعی در معابر و انظار عمومی ظاهر شوند به حبس از ده روز تا دو ماه و یا از پنجاه هزار تا پانصد هزار ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد.»

اولاً: این ماده به لحاظ دارا بودن وجوه یک قانون دچار نقص و ابهام است. زیرا گفته شده که «بدون حجاب شرعی» و لازم است که حجاب شرعی دقیقاً در ادامه تبصره تعریف می‌شد که طبعاً در این صورت نیازی به ذکر کلمه شرعی نبود، ولی چون کلمه شرعی قید شده، تعیین مصداق حکم مذکور برحسب افراد متفاوت خواهد بود. زیرا برحسب دین و مذهب آنان و یا حتی مرجع تقلیدشان متفاوت خواهد بود، به همین دلیل است که در قانون مجازات اسلامی نوشیدن غیرمتظاهرانه شراب برای غیرمسلمانان مجازاتی ندارد. (تبصره ذیل ماده ۱۷۴ قانون مجازات اسلامی)

ثانیاً: اگر حجاب شرعی را برحسب فتوای مشهور فقهای موجود در نظر بگیریم، به جز صورت و کف دو دست و روی پا بقیه بدن باید پوشیده باشد، در این صورت دیگر فرقی نمی‌کند که یک تار مو بیرون باشد یا یک دسته زلف و یا کل مو؟ همچنان که نوشیدن یک جرعه شراب با یک پاتیل مجازات یکسانی دارد، و بر این مبنا می‌توان فهمید که حدود ۹۰ درصد بانوانی که در سطح شهر در رفت و آمد هستند مشمول این ماده خواهند شد و کدام پلیس یا قاضی است که برحسب این ماده این تعداد افراد عموماً محترم را مجرم شناخته و دستگیر و مجازات کند؟ و به همین دلیل است که تعداد افرادی که در طول سال مشمول این ماده می‌شوند احتمالاً کمتر از تعداد افرادی است که به جرایم نادر محکومیت می‌یابند.

ثالثاً: اگر قصد قانونگذار اجرای شرع بود، چرا قید معابر و انظار عمومی را اضافه کرده است؟ مگر در رساله‌های عملیه آقایان مراجع تقلید چنین قیدی وجود دارد؟ به لحاظ شرعی گناه بودن عدم رعایت حجاب در منزل و نزد فامیل هیچ تفاوتی با خیابان و معبر عام ندارد و چه بسا آثار مفسده‌ای آن در صورت وجود بیشتر هم باشد.

رابعاً: اگر ماده مذکور برحسب عنوان کلی فصل هجدهم قانون مجازات یعنی جرایم ضدعفت و اخلاق عمومی نوشته شده، در این صورت احتمالاً قید حجاب شرعی بیش از حد مورد نیاز برای این عنوان است و باید تعدیل شود، چرا که عملاً هم چنین تصوری نزد افکار عمومی نسبت به عقب بودن اندکی از روسری وجود ندارد، به‌ویژه عملی که تا حدود ۹۰ درصد زنان حاضر در خیابان‌ها مشمول آن شوند، نمی‌تواند ضدعفت و اخلاق عمومی باشد.

با توجه به این نکات می‌توان نتیجه گرفت که ماده مذکور از یک طرف نتوانسته فارغ از شرع تدوین شود و از طرف دیگر نتوانسته کاملاً محدوده شرع را بپوشاند و به سرعت متروک شده است، در حالی که فتوای شرعی آقایان مراجع که از صدها سال پیش صادر شده نه تنها متروک نیست، بلکه بسیاری از زنان آن را کامل یا به طور نسبی رعایت می‌کنند، اما دولت و حکومت نتوانسته ماده قانونی مزبور را به مرحله عمل درآورد و به سرعت متروک شده است. علت چنین امری در حقیقت تفاوت در فلسفه سیاسی و فلسفه دین است.

دین برای پاسخ دادن به خواست‌ها و امیال انسان‌ها نیامده است، شاید از طرفی برای محدود کردن آن و از طرف دیگر برای تعریف خواست‌ها و امیال موجود آمده است، و سازوکار چنین هدفی نیز اعمال زور و اجبار و مقررات دارای ضمانت اجرای دنیوی نیست، بلکه تغییر درونی افراد به میل و اراده خود آنان است. در حالی که دولت‌ها عموماً برای پاسخ دادن و برآوردن خواست‌ها و امیال عمومی و نیز برقراری نظم اجتماعی شکل گرفته‌اند، و وجودی هدایت‌گر ندارند. دولت‌های باثبات به نحوی تابع ملت‌های خود هستند. در حالی که دین چنین نیست، دینی که تابع مردم و امیال آنان شود، به سرعت رو به اضمحلال می‌گذارد، به همین دلیل مشکل مهمی برای عرصه دین در ایران رخ داده است، زیرا هر کس که هر سیاست و کاری را که بخواهد انجام دهد، به ناچار باید ثابت کند که آن امر دینی است و چون ضرورت قبلی بر انجام آن کار حاصل شده، به ناچار آن امر را دینی جا می‌زند، و از همین جا دین التقاطی و بنیان آن متزلزل می‌شود. دینی که آمده بود، سیاست را مقدس و پاک کند، به ناچار در پای آن قربانی می‌شود، زیرا که سیاست عرصه مصلحت‌ها، ضرورت‌ها و . . . است عرصه‌ای که اگر دین وارد آن شود، آن قدر رعایت مصلحت و ضرورت و اهم و مهم در دین سیاسی فربه می‌شود که برای وجه قدسی دین جایی نمی‌ماند، مسائل متعددی شاهد این امر است؛ موسیقی، سود بانکی، رهن، فیلم و هنر و سینما و . . . تماماً مواردی هستند که خود را به آنچه که دین نامیده می‌شد تحمیل کردند، و عکس آن اتفاق نیفتاد.

این که دینداران و علمای قم می‌بینند همفکران خودشان چنین تصمیماتی را اتخاذ می‌کنند، باید آنان را به مسئله‌ای عمیق‌تر رهنمون کند، چنین نیست که این افراد [دولتی‌ها] درکی از اسلام ندارند و یا نمی‌خواهند جامعه اسلامی شود، و یا خواهان فساد و بی‌بندوباری هستند، بلکه قرار داشتن در مسند حکومت و در اختیار داشتن قدرت مستلزم پذیرفتن نکاتی است که افراد خارج از این موقعیت کمتر به درک عملی و شهودی آن موفق می‌شوند. این چالشی است که دیر یا زود باید حل و فصل شود. در گذشته شکاف قدرت مسئولیت مانع بروز جدی این چالش بود، یعنی چالش میان فلسفه سیاست و فلسفه دین، چالشی که با طرح و پذیرش موضوعاتی چون احکام ثانویه، مصلحت و غیرقابل حل نیست، و نادیده گرفتن این چالش منجر به استهلاک بیشتر هر دو حوزه در ایران خواهد شد و عقب‌نشینی سنگر به سنگر دین (البته به نام دین) در برابر سیاست مطلوب دینداران نخواهد بود.

مسئله اصلی این است که باید میان گناه و جرم تفاوت گذاشت، و به قول اصولیون رابطه میان این دو عموم و خصوص من وجه است و چنین نیست که رابطه یک به یک میان آنها برقرار باشد. یعنی هر گناهی جرم و هر جرمی گناه باشد. دین برای دور کردن انسان از گناه و نیز عبودیت خالق آمده است، اما وظیفه اصلی و اولیه دولت حفظ نظم و امنیت است، به همین دلیل است که بسیاری از گناهان مثل ترک نماز و روزه، دروغ، غیبت، بی‌توجهی به پدر و مادر و امثالهم اصولاً جزء جرایم نیست و مجازاتی ندارد، زیرا با نماز نخواندن نظم و امنیت جامعه از میان نمی‌رود که دولت مرتکب آن را مجازات کند، ضمن این که از طریق قانون و زور هم نمی‌توان نماز خواندن واقعی را که مستلزم خلوص نیت است در کسی ایجاد کرد. از آنجا که نظم اجتماعی امری متغیر است، پس به طور عادی و در طول زمان برخی گناهان (که همواره گناه محسوب می‌شوند) می‌توانند برحسب مورد جزء جرایم قرار گیرند یا از این مجموعه حذف شوند، در مورد حجاب می‌توان گفت که مثلاً اگر صد سال قبل بانوانی در پوشش فعلی وارد معابر عمومی می‌شدند معلوم نبود چه جنجال بزرگی رخ می‌داد، ولی امروز امری عادی است، همچنان که در آن زمان یکی از دلایل مخالفت مرحوم شیخ فضل‌الله با مشروطیت مسئله آموزش رسمی دختران بود، اما امروز دختران ایرانی در میادین خارجی و در منظر دوربین‌های تلویزیونی و صدها مرد، وارد مسابقات تکواندو می‌شوند و صدای کسی هم درنمی‌آید. آنچه که گفته شد بدان معنا نیست که در حکومت‌ها امور دینی رعایت نمی‌شود، حتی در رژیم گذشته هم چنین نبود، مثلاً قانون مدنی تماماً مطابق شرع بود و پس از انقلاب هم تغییری در آن حاصل نشد (به جز یکی دو مورد محدود که قانون مدنی را ناقص کرد) و حتی قوانین کیفری آن رژیم نیز چندان بی‌ارتباط با دین نبود، آنچه که گفته شد بدین معناست که از حکومت نباید بیش از فلسفه‌اش مسئولیت خواسته شود، اگر فرد یا افرادی طالب جامعه‌ای با زنان حجاب‌دار به معنای مورد نظر خود هستند، راه آن استفاده از ابزار دولت و حکومت نیست، زیرا این کار مثل اره چوب‌بر است که برای بریدن آهن به کار رود، نه تنها آهن را نخواهد برید، بلکه آن را از حیز انتفاع برای برش چوب نیز ساقط خواهد کرد. بخشی از قوانین جزایی ایران بی‌توجه به فلسفه سیاسی و حکومت تدوین شده‌اند و از همین رو مشکلاتی را ایجاد کرده‌اند و خواهند کرد، قدرت فعلی چاره‌ای جز حل نسبی این چالش ندارد. در پایان با یاد خاطره‌ای می‌کوشم که نقص اجرای سیاست زور و دستگیری و مجازات در مواجهه با مسئله حجاب را از زاویه عدم وجود عناصر اجرایی برای چنین هدفی نیز متذکر شوم و این که با چنین نیروهایی هیچگاه نمی‌توان در اجرای سیاست سختگیرانه موفق بود. اوایل زمستان ۱۳۸۴ بود که دعوتی برای عروسی واصل شد، فهمیدم که عروسی مختلط است و خیلی تعجب کردم که در تهران، زیر چشم دولت اصول‌گرا، عروسی مختلط با چند صد نفر میهمان؟! باورکردنی نبود. من که طبعاً نرفتم ولی وقتی برای آوردن یکی از آشنایان به آدرس تعیین شده رفتم، دیدم یک ماشین پلیس هم همزمان از جلوی آدرس مذکور رد شد، در حالی که زنان و مردان زیادی عروسی را ترک می‌کردند، پرسیدم که چطوری برگزار کردند، خندید و گفت مثل این که تو در این کشور نیستی، معمولاً با هماهنگی همه چیز روبه‌راه است. گفتم که چه خبر بود؟ گفت می‌خواستی چه خبر باشد، دخترها و پسرها تلافی چند ماهه را یک شبه خالی می‌کنند. حالا که این مطلب را می‌نویسم متوجه می‌شوم که ظاهراً آن کار به لحاظ قانونی اشکالی نداشته است چون تبصره ذیل ماده ۶۳۸ ناظر به معابر و انظار عمومی است!!

در هر حال مطلب و مثال و موضوع برای شرح و بسط و تأیید استدلال‌های مطرح شده زیاد است، که حوصله نوشتن و هم خواندن می‌خواهد که احتمالاً هیچ کدامش بیش از این نیست.

خبرها

مقام معظم رهبری: مکتب فلسفی شهید مطهری باید ارائه شود

ایسنا: آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای شورای مرکزی ستاد بزرگداشت استاد شهید مرتضی مطهری از این شهید والامقام به عنوان فیلسوفی صاحب‌نظر و آشنا به فقه و عرفان یاد کردند و افزودند: شهید مطهری در میان فلاسفه معروف اسلامی تنها فردی است که دیدگاه فلسفی او به مسائل اجتماعی و سیاسی و حتی مسائل زندگی تسری می‌یابد و باید این ویژگی منحصر به فرد استاد مطهری به طور صحیح معرفی شود. ایشان تبیین دیدگاه و هویت فلسفی شهید مطهری را ضروری‌ترین وظیفه در مقطع کنونی ارزیابی و خاطرنشان کردند: لازمه این کار استفاده از مجموعه‌ای از فضلای فلسفه‌دان، روشنفکر و آشنا با آثار ایشان است تا مکتب فلسفی شهید مطهری ارائه شود. آیت‌الله خامنه‌ای با قدردانی از اقدام‌های انجام گرفته برای نشر آثار شهید مطهری و آشنا کردن قشرهای مختلف جامعه به ویژه دانش‌آموزان و دانشجویان با این آثار افزودند: با ارائه مکتب فلسفی شهید مطهری به عنوان مبداء دیدگاه فکری ایشان امکان تحقیق درباره ابعاد مختلف آثار شهید مطهری بسیار دقیق‌تر امکان‌پذیر خوا